

ПРОЕКТНИЙ ПІДХІД В КОНТЕКСТІ РОЗВИТКУ СОЦІАЛЬНО-ВІДПОВІДАЛЬНОГО БІЗНЕСУ

Юлія Гернего

ДВНЗ «Київський національний економічний університет імені
Вадима Гетьмана»

iuliagern@ukr.net

(Україна)

PROJECT APPROACH IN THE CONTEXT OF SOCIALLY RESPONSIBLE BUSINESS DEVELOPMENT

Iuliia Gernego

SHEI “Kyiv National Economic University named after Vadym
Hetman”

iuliagern@ukr.net

(Ukraine)

Актуальність. В умовах глобалізаційних тенденцій сучасного суспільства нагальною стає потреба визначення пріоритетів для залучення інвестицій, що забезпечить максимізацію соціального та економічного ефектів від такого інвестування. Тому, у світі розповсюдженим стає проектний підхід, який передбачає залучення інвестицій для реалізації цілей конкретного проекту. Одночасно, визначальним чинником посилення суспільної привабливості національної економіки стає розвиток соціальної сфери, що забезпечить цілеспрямоване забезпечення надійних передумов реалізації усіх проявів прав та свобод громадян, утвердження середнього класу, який є основою політичної та соціальної стабільності, демократизації сучасного суспільства, реалізації обмежень та встановлення загроз диференціації доходів населення, подолання бідності. Соціально спрямовані реформи перетворюються на важливий інструмент прискорення економічного зростання, зміцнення злагоди та порозуміння в суспільстві.

Постановка проблеми. Метою нашого дослідження є обґрунтування теоретичних засад та визначення специфіки застосування проектного підходу в контексті розвитку соціально-відповідального бізнесу, активізації синергетичного ефекту в результаті виконання суб'єктом господарювання соціальної функції.

Результати дослідження. В умовах сьогодення, все більшого значення набуває реалізація соціальної функції бізнесу, що забезпечує отримання корисного суспільного ефекту в майбутньому. Це вимагає посилення уваги до соціального інвестування як цілеспрямованого вкладання ресурсів для цілей реалізації соціальних проєктів для цілей активізації людського розвитку. Наслідки соціального інвестування знаходять свій прояв, як у посиленні соціальної орієнтації економічної системи, так і в удосконаленні окремих аспектів соціально-економічного розвитку. Відбувається стимулювання економічного зростання, нагромадження людського капіталу, розвиток ринку праці, підтримка високого рівня життя, забезпечення державних соціальних гарантій та соціальних послуг, підтримка соціальної стабільності та екологічної безпеки в суспільстві.

З огляду на поширення тенденцій соціалізації, у розвинених країнах досить розповсюдженою є практика реалізації та фінансування проєктів, які є орієнтованими на досягнення соціально-визначеного результату, де людина розглядається не лише як клієнт або споживач послуг, а як цільовий суб'єкт на еволюцію якого націлені зусилля проєктної команди. Проєкт оцінюється не лише через призму здатності задовольнити динамічні потреби громадян, але й за посередництвом зворотного зв'язку, який знаходить свій прояв у формі удосконалень в системі охорони здоров'я, освіти, розвитку науки та культури, збалансування компонентів людського розвитку.

Актуальності набуває залучення фінансових ресурсів для цілей реалізації соціальних інвестиційних проєктів, які стають об'єктом численних досліджень вітчизняних та зарубіжних науковців та практиків. Соціальний інвестиційний проєкт є досить специфічним різновидом проєктів. Очевидним є те, що він містить ряд елементів соціального та інвестиційного проєктів. Проте, для соціального інвестиційного проєкту характерний ряд відмінностей від кожного із попередньо названих проєктів [1].

Теоретичне обґрунтування особливостей фінансового забезпечення соціального інвестиційного проєкту доцільно розпочати із наведення підходу до трактування інвестицій доцільного для використання в контексті нашого дослідження, а саме визначаємо інвестиції, як вкладання будь-якого ресурсу в об'єкт інвестування для отримання результату. При чому, очевидним є бажання інвестора отримати прибуток в результаті реалізації проєкту.

Досить часто на практиці інвестиційний проєкт - це об'єкт реального інвестування, який можна подати у вигляді: інвестицій у

підвищення ефективності виробництва; інвестицій у розширення виробництва; інвестицій у створення нових підприємств; інвестицій заради задоволення вимог державних органів управління.

З огляду на подібне трактування, інвестиційний проект можна розглядати у формі: нульового проекту, що формує основу для створення інноваційного виробництва; реконструкції - імплементації прогресивних технологій за умови відсутності змін у профілі підприємства; розширення або реабілітації існуючого бізнесу [2].

На сучасному етапі функціонування ринку відбір та аналіз інвестиційних пропозицій стає дедалі важливішим для визначення доцільності подальшого функціонування підприємства, що пояснюється значною залежністю успіху бізнесу від ефективності використання наявних ресурсів. Тому, вирішальною умовою розвитку та життєздатності компаній є ефективність вкладання капіталу в той чи інший інвестиційний проект.

В процесі вибору інвестиційного проекту доцільним є аналіз умов його реалізації. Етапи реалізації інвестиційного проекту за програмою організації ООН з промислового розвитку (UNIDO) складаються з передінвестиційного, інвестиційного та виробничого етапів [3; 4].

Передінвестиційний етап включає в себе відбір перспективних інвестиційних проектів, розробку бізнес-плану та прийняття рішення стосовно запропонованого проекту. Інвестиційний етап характеризується заходами детального проектного опрацювання та ґрунтовної підготовки проекту до етапу його фактичної імплементації. Виробничий (експлуатаційний) етап має змогу розглядатися як у довгостроковому, так і в короткостроковому планах. Короткотерміновий план передбачає вивчення причин, які породжують проблеми. У свою чергу, проблеми зумовлені використанням застарілої технології, обладнання або неналежним рівнем кваліфікації персоналу. У довготерміновому плані розглядають стратегічні пріоритети та визначають сукупні витрати для потреб виробництва та маркетингу, а також надходжень за результатами продажів.

Зауважимо, що представники аналітичних центрів у різних країнах світу також користуються класифікаціями етапів проектного менеджменту, які відповідають специфіці діяльності з огляду на специфіку національного ринку. Для прикладу, у Німеччині є поширеним підхід, що заснований на:

- основній діловій активності, що полягає в аналізі існуючих проблем;

- розробці концептуальних положень та деталізованій презентації концепції проекту;

- використанні результатів реалізації проекту.

Рівень соціального ефекту (соціальної ефективності) можна визначити за посередництвом методик розрахунку соціального індексу Вайсброда та коефіцієнту соціальної рентабельності.

Соціальний індекс (Publicness Index - PI) виокремлений зусиллями американського вченого Вайсброда з метою диференціації ступеня реалізації соціальних ефектів. Наведений індекс здатний відобразити «зв'язок між різновидами фінансових доходів підприємств та характером послуг, які вони надають, чи продукції, яку вони виготовляють» [5].

$PI = \text{Доходи від виробництва суспільних благ} / \text{Доходи від виробництва приватних благ} (1)$

де доходи від виробництва суспільних благ у формі благодійних внесків, грантів, державних дотацій і т.п.; доходи від виробництва приватних благ у формі реалізації товарів, послуг та робіт; а також членських та спонсорських внесків [6].

Отже, розрахунок соціального індексу заснований на визначенні співвідношення фінансових надходжень від вироблених суспільних благ та доходів від виробництва приватних благ.

Висновки. Отримані результати дозволяють констатувати, що індикатором успішного розвитку сучасного бізнесу є не лише економічний ефект, але й соціальний ефект. Адже, соціальний ефект, виконуючи свою безпосередню функцію у суспільстві, виявляється здатним приймати участь у формуванні синергетичного ефекту на національному та глобальному рівнях. У свою чергу, досягнення соціального ефекту засноване на реалізації переваг проектного підходу, який передбачає цільове застосування систем управління та реалізацію стратегій фінансування з метою досягнення чітко окреслених соціальних цілей бізнесу та соціальних пріоритетів, закріплених на національному рівні.

Список використаних джерел

1. Майорова Т. В., Ляхова О. О. Проектне фінансування : підручник / за заг. та наук. ред. проф., д.е.н. Т. В. Майорової. 2-ге вид., перероб. і доп. Київ : КНЕУ, 2017. 434, [6] с.

2. Вітлінський В. В. Ризикологія в зовнішньоекономічній діяльності: навчальний посібник. К.: КНЕУ, 2008. 432 с.

3. Катеринич М. Б. Аналіз та оцінка інвестиційних проектів. Інвестиції: практика та досвід: наук.-прак. журнал. 2007. № 16. С. 11 – 17.

4. Гернего Ю. О. , Диба О. М. , Поліщук Є. А. Кредитне фінансування в інноватизації виробництва: теорія та досвід: монографія / за заг. ред.. д. е. н., проф. Диби М. І. К. : КНЕУ, 2016. 536 с.

5. Weisbrod B. The Nonprofit Economy. Cambridge.: Harvard Univ. Press, 1994.

6. Рєпіна І. М., Лисечко Є. Г. Інноваційні підходи до оцінювання ефективності соціального підприємництва. Соціально-трудова сфера: сучасний стан, проблеми та стратегічні напрями розвитку: зб. тез доп. учасників міжнар. наук.-практ. Інтернет-конф., 14–16 листоп. 2017 р. Київ : КНЕУ, 2017. С. 162–164.

ВИКОРИСТАННЯ МЕТОДІВ КОНТРОЛІНГУ СУБ'ЄКТАМИ ПІДПРИЄМНИЦЬКОЇ ДІЯЛЬНОСТІ

Дар'я Бутенко

Харківський національний економічний університет
імені С. Кузнеця

butenko.hneu@gmail.com

(Україна)

TO USE THE METHODS OF CONTROLLING A BUSINESS ENTITIES

Daria Butenko

Simon Kuznets Kharkiv National University of Economics

butenko.hneu@gmail.com

(Ukraine)

Актуальність. Запорукою сталого розвитку суб'єктів підприємницької діяльності є прийняття управлінських рішень, які забезпечать максимізацію прибутку. Такі рішення повинні ґрунтуватися на точній та всебічній інформації, сприяти оптимізації(скороченню) витрат. Вирішенню та дослідженню цих завдань займається контролінг, теоретичних аспектів, контролінг, як наука, практичних – як процес або система забезпечення прийняття управлінських рішень. Саме цим обумовлена актуальність обраної теми дослідження.